

فدراسیون فوتبال راه‌های پاسخگویی را بسته است

نه کمیته فنی داریم نه مدیر تیم ملی

نگاه فنی

محمد قراقرزلو

خبرنگار

بعد از بازگشت تیم ملی از مکزیک و پایان رویاپردازی‌های‌مان در جام جهانی ۲۰۲۶ همه منتظر اظهارنظر رئیس، اعضای هیأت رئیسه و دبیرکل فدراسیون فوتبال درباره نتایج تیم ملی و چرایی حذف از مرحله گروهی بودیم اما هیچ اظهارنظر رسمی در این خصوص مطرح نشد و همچنان سکوتی ناامید کننده پیرامون تیم ملی وجود دارد تا جایی که به نظر می‌رسد انکار عزمی برای شکستن این سکوت نزد مدیران فدراسیون دیده نمی‌شود.

نکته مهم‌تر اما اینجاست که جدا از سکوت آزاد‌هنده این مدیران، فدراسیون فوتبال، به عنوان نهاد متولی فوتبال راه‌های پاسخگویی و شفاف‌سازی را بر کادر فنی و سرمربی تیم بسته است. امروز ارتباط گرفتن با هر یک از مربیان تیم ملی تقریباً غیرممکن به نظر می‌رسد و هیچ کس نمی‌تواند به اظهارنظر در خصوص آنچه بر تیم ملی گذشت، ندارد. شخص سرمربی تیم ملی هم کاملاً از دسترس خارج است و در بهترین حالت شاید تنها به صدا و سیما پاسخگو باشد که نمی‌تواند جامع باشد یا مخاطبان تیم ملی را اذیت کند. جدا از این آنچه در شرایط فعلی

لازم و ضروری به نظر می‌رسد حضور فرد یا افرادی فوتبالی در مناصب حساس و تعیین‌کننده بالای سر تیم ملی و کادر فنی آن است که باید در این‌گونه مواقع بنا به مسئولیتی که دارند کادر فنی تیم ملی را مجبور به پاسخگویی یا توضیح شرایط می‌کردند.

واقعیت اینکه فدراسیون فوتبال در سال‌های اخیر حتی صورت نمایشی یک کمیته فنی دور و بر تیم ملی داشت که تک تک اعضای استعفا دادند و مشخص نشد چطور از بین رفت. حتی در مقطعی مجید جلالی بر فعالیت‌های تیم ملی بزرگسالان، امید و... نظارت می‌کرد که او هم از منصبش کناره‌رفت و هیچ فردی جایگزینش نشد.

اگر واضح‌تر بخواهیم اشاره کنیم پس از تشکیل کمیته فنی در دوره ریاست محمد دادگان در فدراسیون فوتبال، در دوران سرمربیگری کی‌روش هیچ گاه کمیته فنی نداشتیم چرا که این پرتغالی رسماً رئیس فدراسیون هم بود و طبیعتاً زیر بار حرف‌ها یا نظرات دیگران نمی‌رفت.

چهار سال قبل کمیته فنی با نفراتی مثل مرتضی مصمص، ابراهیم قاسمیور، پرویز مظلومی، حمید استیلی، ناصر عزت‌اللهی، علی‌اصغر مدیروستا و غلامرضا جباری شکل گرفت که ظاهراً موافق برکناری درآگان اسکوچینگ قبل از جام جهانی ۲۰۲۲ بودند. این کمیته هیچ‌گاه رسماً منحل نشد اما عملاً از چرخه تصمیم‌گیری و تصمیم‌گذاری یا حتی ارائه مشورت به مدیران

در کشورهای

صاحب

فوتبال هر

تیم ملی یا

مدیر دارد یا

مدیر توسعه

یا همان

«تکنیکال

دایرکتور» که

افراد منتخب

در این

سمت‌های

مهم نه با

تغییر سرمربی

تیم ملی نه با

جابه‌جایی

ریاست

فدراسیون

فوتبال تغییر

نمی‌کنند

ارشد فدراسیون فوتبال کنار رفت. بعد از آن فدراسیون فوتبال تصمیم گرفت مجید جلالی را به عنوان مدیر پیشرفت و توسعه فوتبال بالای سر تیم ملی بگذارد که دوراه فعالیت او هم به یک سال نرسید و به خاطر شفاف نبودن دایره فعالیت‌ها و تصمیماتش از سمت خود کناره‌رفت.

در واقع تیم ملی در شرایطی برای جام جهانی آماده شد و به این مسابقات رفت که هیچ مدیر مستقیم یا کمیته‌ای را بالای سر خود نمی‌دید که پاسخگو باشد و اینچنین بود که فدراسیون فوتبال یکی یکی راه‌های پاسخگویی و

شفاف‌سازی را بست تا کادرفنی و سرمربی تیم ملی را در یک حباب ایجاد شده محافظت کند و همه چیز محدود به تعریف و تمجیدهایی که هیچ‌گونه استدلال فنی پشت آن نبود. این خلأ در حالی فوتبال ملی ایران را با مشکلاتی مثل همین عدم پاسخگویی و شفاف‌سازی مواجه کرده که مثلاً در تیم ملی آلمان، رودی فولر به عنوان یک چهره موجه ورزشی با سابقه قهرمانی جهان و سرمربیگری تیم ملی، در نقش مدیر تیم ملی نه با جابه‌جایی ریاست فدراسیون فوتبال تغییر نمی‌کنند چرا که اساساً برای پیش بردن

فدراسیون و هیأت رئیسه، نظارت بر سیاست‌های تیم ملی، مدیریت بحران‌ها، هماهنگی بین تیم ملی بزرگسالان و تیم‌های پایه، نمایندگی فدراسیون در مسائل کلان تیم ملی و مشارکت در تعیین استراتژی بلندمدت تیم‌های ملی را برعهده دارد و پیش می‌برد. واقعیت اینکه در کشورهای صاحب فوتبال هر تیم ملی با مدیر دارد یا مدیر توسعه یا همان «تکنیکال دایرکتور» که افراد منتخب در این سمت‌های مهم نه با تغییر سرمربی تیم ملی نه با جابه‌جایی ریاست فدراسیون فوتبال تغییر نمی‌کنند چرا که اساساً برای پیش بردن

خبرنگار

سوژه

تشکیل اتاق فکر بعد از ناکامی در جام جهانی

نسخه کره جنوبی

برای نجات فوتبال ملی

حذف تیم ملی کره جنوبی از جام جهانی ۲۰۲۶ برای کشوری که طی بیش از سه دهه همواره یکی از قدرت‌های پلمازع فوتبال آسیا بوده، تنها یک ناکامی ورزشی نبود؛ این شکست به نقطه آغاز بحثی ملی درباره آینده فوتبال این کشور تبدیل شد. برخلاف بسیاری از کشورها که پس از ناکامی، نخستین واکنش خود را در تغییر سرمربی یا جابه‌جایی مدیران خلاصه می‌کنند، فدراسیون فوتبال کره جنوبی این بار تصمیم گرفت مسیر متفاوتی را در پیش بگیرد؛ تشکیل کمیته‌های تخصصی برای بررسی همه‌جانبه دلایل افت فوتبال این کشور و ارائه راهکار برای اصلاح ساختار.

خبرگزاری رسمی «یونهایپ» نخستین رسانه‌های بود که از تشکیل این کمیته خبر داد؛ کمیته‌ای که قرار است با حضور مدیران، کارشناسان و چهره‌های باسابقه فوتبال، عملکرد فنی، مدیریتی و ساختاری فوتبال کره را مورد بررسی قرار دهد و پیشنهادهایی برای آینده ارائه کند.

ناکامی، فقط نتیجه چند مسابقه نبود

بازتاب حذف کره جنوبی در رسانه‌های این کشور نشان می‌دهد که بسیاری از تحلیلگران، ریشه بحران را فراتر از عملکرد یک مربی یا چند بازیکن می‌دانند. روزنامه‌های کره‌ای در روزهای پس از حذف، بیش از آنکه درباره اشتباهات تاکتیکی تیم ملی بنویسند، به ضعف در فرایند تصمیم‌گیری، نحوه اداره فدراسیون و نبود یک برنامه بلندمدت برای توسعه فوتبال پرداختند. در بسیاری از گزارش‌ها تأکید شده بود که فوتبال کره در سال‌های اخیر بیش از حد به موفقیت‌های گذرنگانه تکیه کرده و هم‌زمان، فاصله میان فوتبال پایه، لیگ حرفه‌ای و تیم ملی افزایش یافته است؛ موضوعی که در نهایت خود را در بزرگ‌ترین آورده‌گاه فوتبال جهان نشان داد.

کمیته‌ای برای اصلاح، نه یافتن مقصر

بر اساس اعلام فدراسیون فوتبال کره جنوبی، مأموریت این کمیته تنها بررسی نتایج تیم ملی در جام جهانی نیست. اعضای کمیته موظف شده‌اند ساختار کلی فوتبال کشور را ارزیابی کنند؛ از شیوه اداره فدراسیون و فرایند انتخاب سرمربیان گرفته تا نظام استعدادیابی، آموزش مربیان، توسعه فوتبال

پایه و استفاده از فناوری‌های نوین در فوتبال. همین نگاه، تفاوت اصلی این کمیته با بسیاری از کمیته‌های مشابه در فوتبال آسیاست. در واقع، هدف اعلام‌شده فدراسیون نه پیدا کردن مقصر، بلکه یافتن نقاط ضعف ساختاری و ارائه راهکار برای جلوگیری از تکرار چنین ناکامی‌هایی است. یونهایپ در گزارش خود تأکید کرده که این کمیته قرار است پس از بررسی‌های تخصصی، پیشنهادهای اجرایی را در اختیار مدیران فدراسیون قرار دهد تا مبنای اصلاحات آینده باشد.

فشار افکار عمومی بر مدیران

اگرچه حذف از جام جهانی جرعه تشکیک این کمیته بود، اما فضای رسانه‌ای کره نشان می‌دهد که انتقادهای منتهی به ناکامی تیم ملی نوبه است. روزنامه‌های «کوریاهالسه» و «کوریاتایمز» در تحلیل‌های خود به مسأله حکمرانی فوتبال اشاره کرده و از لزوم افزایش شفافیت در تصمیم‌گیری‌های فدراسیون سخن گفته‌اند.

نحوه انتخاب سرمربی تیم ملی، فرایند تصمیم‌سازی در فدراسیون و ارتباط مدیران با افکار عمومی از جمله محورهای بود که بارها در رسانه‌های کره‌ای مورد نقد قرار گرفت. همین فشارها سبب شد مسئولان فوتبال کره به جابه‌جایی مقصطی، مسیر بررسی کارشناسی را انتخاب کنند.

فوتبال پایه دوباره در مرکز توجه

یکی از محورهای مهمی که در رسانه‌های کره‌ای بارها به آن اشاره شده، ضرورت بازنگری در فوتبال پایه است. کره جنوبی سال‌ها به واسطه سیستم منظم استعدادیابی و آموزش بازیکنان جوان، الگوی بسیاری از کشورهای آسیایی بود، اما اکنون بسیاری از کارشناسان معتقدند این سیستم نیازمند بازسازی و به‌روزرسانی است. به همین دلیل انتظار می‌رود کمیته جدید، ارتباط میان مدارس فوتبال، باشگاه‌ها، لیگ‌های پایه و تیم‌های ملی را نیز مورد ارزیابی قرار دهد. همچنین نقش آموزش مربیان، توسعه زیرساخت‌ها و استفاده از روش‌های نوین استعدادیابی از دیگر موضوعاتی است که احتمالاً در دستور کار این کمیته قرار خواهد گرفت.

نگاه به آینده، نه گذشته

نکته قابل توجه در رویکرد فدراسیون فوتبال کره جنوبی، پرهیز از تصمیم‌های هیجانی است. مسئولان این کشور تلاش کرده‌اند پیام روشنی به افکار عمومی بدهند؛ اینکه ناکامی در جام جهانی اگرچه تلخ است، اما می‌تواند فرصتی برای بازنگری و اصلاح باشد.

در حال حاضر گزارش‌هایی این کمیته منتشر شده و هنوز مشخص نیست چه پیشنهادهایی به عنوان نقشه راه آینده فوتبال کره ارائه خواهد شد.

با این حال، نفس تشکیک چنین کمیته‌ای و سپردن مأموریت بررسی ساختاری به آن، نشان می‌دهد مدیران فوتبال کره به دنبال اصلاحاتی فراتر از تغییر چند چهره هستند.

شاید هنوز برای تفاوت دربراه موفقیت این تصمیم زود باشد، اما تجربه فوتبال حرفه‌ای جهان نشان داده است که ساختار استوار، سبب موفقیت‌های تیم‌ها می‌شود. کره جنوبی نیز اکنون امیدوار است ناکامی در جام جهانی ۲۰۲۶، آغاز فصلی تازه در فوتبال این کشور باشد؛ فصلی که نتیجه آن نه در ماه‌های آینده، بلکه در جام جهانی بعدی و سال‌های پیش رو مشخص خواهد شد.

نگاهی به دو مسیر متفاوت در توسعه فوتبال آسیا

وقتی فوتبال ایران از ژاپن و کره عقب ماند

اگر به نتایج تیم‌های ملی ایران، ژاپن و کره جنوبی در سه دهه گذشته نگاه کنیم، شاید تفاوت چندانی به چشم نیاید. هر سه کشور بارها به جام جهانی صعود کرده‌اند و از قدرت‌های سنتی فوتبال آسیا به شمار می‌روند اما وقتی از توسعه فوتبال سخن به میان می‌آید، مسیر این سه کشور از یکدیگر جدا می‌شود. امروز ژاپن و کره جنوبی نه تنها

از برنامه‌های چهار ساله تا چشم‌اندازهای بلندمدت

یکی از مهم‌ترین تفاوت‌های فوتبال ایران با ژاپن و کره جنوبی، نوع نگاه به برنامه‌ریزی است. فدراسیون فوتبال ژاپن از سال‌ها قبل اسناد توسعه بلندمدتی را تدوین کرده که هدف آنها تنها موفقیت در یک تورنمنت نیست، بلکه ارتقای همه ارکان فوتبال، از فوتبال پایه تا تیم ملی بزرگسالان را دنبال می‌کند. کره جنوبی نیز پس از هر ناکامی، به جای تغییرات هیجانی، به سراغ بررسی ساختارها رفته است. تشکیل کمیته‌های تخصصی، بازنگری در فرایند‌های مدیریتی و اصلاح برنامه‌های توسعه‌ای، بخشی از رویکردی است که فوتبال این کشور در سال‌های اخیر دنبال کرده است. در مقابل، فوتبال ایران بارها با تغییر مدیران و مربیان، مسیر برنامه‌ریزی خود را نیز تغییر داده و کمتر فرصت اجرای کامل برنامه‌های بلندمدت را پیدا کرده است.

فوتبال پایه: سرمایه‌گذاری به جای هزینه

ژاپن و کره جنوبی سال‌هاست که فوتبال پایه را نه یک هزینه، بلکه یک سرمایه‌گذاری می‌دانند. ارتباط منظم میان مدارس، باشگاه‌ها، لیگ‌های رده‌های سنی و تیم ملی باعث شده استعدادهای در یک مسیر مشخص رشد کنند و برای رسیدن به فوتبال حرفه‌ای برنامه داشته باشند. در ایران نیز استعداد کم نیست؛ اما نبود تقویم منظم

مسابقات پایه، تفاوت امکانات میان استان‌ها و تغییر مداوم برنامه‌های توسعه، باعث شده بسیاری از استعدادهای مسیر روشنی برای پیشرفت نداشته باشند. شاید مهم‌ترین تفاوت در همین نگاه باشد؛ جایی که فوتبال پایه در ژاپن و کره، بخشی از یک پروژه ملی محسوب می‌شود، نه فعالیتی مقطعی.

مربی، مهم‌تر از ستاره

یکی دیگر از نقاط قوت فوتبال شرق آسیا، توجه ویژه به آموزش مربیان است. فدراسیون‌های ژاپن و کره جنوبی سال‌هاست دوره‌های آموزشی خود را بر اساس استانداردهای بین‌المللی برگزار می‌کنند و تلاش دارند دانش مربیان را همگام با فوتبال روز جهان به‌روزرسانی کنند. نتیجه چنین رویکردی، تربیت مربیانی است که در رده‌های مختلف سنی از یک فلسفه مشترک پیروی می‌کنند. در ایران نیز طی سال‌های اخیر گام‌هایی در این زمینه برداشته شده، اما هنوز فاصله قابل توجهی با نظام آموزشی منسجم کشورهای پیشرو آسیا وجود دارد.

فوتبال مدرن با علم پیش می‌رود

فوتبال امروز تنها به تمرین و مسابقه محدود نمی‌شود. آنالیز داده، علوم ورزشی، تغذیه، روانشناسی، پزشکی ورزشی و فناوری‌های نوین، بخش جدایی‌ناپذیر موفقیت تیم‌های بزرگ

ضروری است.»

جلالی گفت: «در مسابقات مختلف و زمانی که شانس خوبی برای صعود به مراحل بالاتر داریم، موفق نمی‌شویم. براساس داده‌های این ۳ رویداد می‌توان گفت که کمبودهایی وجود دارد و حال شاید این کمبودها در نیمکت تیم ملی باشد و شاید کمبودها در بخش‌های دیگر باعث می‌شود تا از رسیدن به موفقیت‌ها محروم بمانیم. باید به فکر بازسازی اساسی در حوزه فوتبال باشیم و تمرکزمان را تنها روی فیفادها نگذاریم و خارج از فیفادها هم به فکر آماده‌سازی تیم ملی باشیم تا بتوانیم در جام ملت‌های پیش رو ناکامی‌هایمان را جبران کنیم و به موفقیت برسیم.»

او در خصوص رضایت فدراسیون فوتبال از نتایج تیم ملی در جام جهانی افزود: «این طبیعی است که فدراسیون فوتبال از نتایج کسب شده راضی باشد. البته این جام جهانی برای ما کاملاً متفاوت‌تر از جام‌های گذشته بود چرا که به دلیل تحمیل جنگ اخیر بیشتر روی مسائل بزرگی در فوتبال کشورمان داشته‌باشند، این به فوتبال ما لطمه وارد می‌کند و باعث می‌شود تا هواداران نسبت به اتفاقات و نتایج تیم ملی بی‌تفاوت شوند که این موضوع باعث ریزش هواداران می‌شود. فدراسیون فوتبال باید نسبت

خبرنگار

آنها انتظار می‌رفت، کار خود را انجام دادند و به این دلیل فدراسیون از تیم ملی رضایت دارد.»

این کارشناس فوتبال در خصوص ناراضی‌های هواداران از نتایج کسب شده تیم ملی در جام جهانی تصریح کرد: «نقد در فوتبال ما وجود ندارد و در واقع گوش شنوایی وجود ندارد که بتواند با نقدهای موجود در مسیر موفقیت تیم ملی گام بردارد. به همین دلیل هواداران نمی‌توانند نقش بزرگی در فوتبال کشورمان داشته‌باشند، این به فوتبال ما لطمه وارد می‌کند و باعث می‌شود تا هواداران نسبت به اتفاقات و نتایج تیم ملی بی‌تفاوت شوند که این موضوع باعث ریزش هواداران می‌شود. فدراسیون فوتبال باید نسبت

داشت: «تیم ملی با کادر کنونی در ۳ رویداد حاضر شد. جام ملت‌ها، مرحله مقدماتی جام جهانی و مسابقات جام جهانی از جمله تورنمنت‌هایی بودند که تیم ملی با این کادر در آن شرکت کرد. وقتی به این ۳ رویداد نگاه می‌کنیم می‌بینیم که کار تیم ملی خوب پیش رفت اما زمانی که تیم ملی به گلوله‌ها می‌رسید، شرایط تغییر می‌کرد. مثلاً در جام ملت‌ها در بازی با ژاپن عالی بودیم اما در بازی با قطر شرایط مان کاملاً متفاوت بود یا در مسابقات مقدماتی جام جهانی که کار تیم ملی در چند بازی گره خورد.»

کارشناس فوتبال به صحبت‌های خود این گونه ادامه داد: «در نهایت تیم ملی به جام جهانی رسید و نتوانست از مرحله گروهی صعود کند، این موضوعات نشان می‌دهد که کمبودهایی در تیم ملی وجود دارد که باید برای جام ملت‌ها این کمبودها برطرف شود. البته من ضرورتی در تغییر کادر فنی نمی‌بینم اما تغییرات در بدنه فدراسیون فوتبال ضروری است. فوتبال ما باید در نحوه برگزاری مسابقات و گردش کار در فوتبال پایه تغییراتی اعمال کند و در واقع تغییر سیاست‌های کلی فوتبال ایران